

Zápis ze 4.online setkání KPZkoALICE, 11.3.2021

Každý druhý čtvrtek v měsíci se letos můžeme potkat v online prostoru. Setkání má vždy své hlavní téma, zajímavé hosty a také prostor na sdílení aktuální situace ze strany zemědělců, koordinátorů a aktivních odběratelů KPZ. Témata jsme od vás nastřádali v minulém roce, každopádně připomínáme, že [FBskupina KPZkoALICE](#) každý den vítá nejen nápady na témata, ale i vaše příspěvky a komentáře z aktuálního dění u vás.

Další setkání proběhne 8. 4. 2021 a budeme se zabývat tématem Jak připravit KPZ na sezónu - praktické příklady z praxe a sdílení zkušeností. Pokud máte ještě nějaké své další aktuální téma, které chcete na setkání uvést, dejte nám předem vědět na email kpzkoalice@asociaceampi.cz.

Podpoř další setkání

Zápisy a záznamy z předchozích setkání najdete na webu KPZkoALICE [zde](#). Naše společné know-how chceme zpřístupnit co největšímu počtu lidí bezplatně. Pokud vám tato setkání dávají smysl, podpořte je dobrovolným příspěvkem [zde](#). Díky vám můžeme rozvíjet vzdělávání, osobní poradenství, mentoring a především KPZkoALICI, která propojuje aktéry hnutí KPZ ke vzájemné spolupráci a podpoře.

Tématem březnového setkání bylo: “Jak koordinovat KPZ v praxi”.

Co se událo v KPZkoALICI během února 2021

- Vyšel v Selské revue první díl ze série o KPZ: Jak pěstovat jídlo pro komunitu - [zde](#).
- Vyšel v Pražské Evoluci článek o KPZ: Víc než jen jídlo - [zde](#). Článek je postaven na příběhu KPZ Mezi domy. Díky za spolupráci Aničce Černé a Martině Lesákové.
- Na Radiu Wave byl zveřejněn rozhovor s Tomášem Uhnákem (mimo jiné koordinátor KPZ Smetanka a AMPI): Poznávat svět nejen skrze vědu, ale i skrze jídlo - [zde](#).
- Přihlásili jsme KPZkoALICI do akceleračního fundraisingového programu [FRIN](#) s cílem vytvořit kampaň pro KPZkoALICI.
- Přihlásili jsme KPZkoALICI do programu Nadace partnerství - re-generátor: Hybatelé komunit - více [zde](#). Chceme posílit kapacity týmu KPZkoALICE v AMPI.
- Do pilotní skupiny [Provázení KPZnováčku 2021](#) se přihlásilo 17 lidí (převážně zemědělců). Chceme tímto způsobem podpořit vznik nových skupin KPZ - sdílení know-how, propojení s existujícími skupinami, mentoring a vzájemná podpora. Skupinu budou provázet: Šárka Krčilková, Alena Wranová z AMPI a tři zkušené KPZ koordinátorky, které nabídly dobrovolnický svůj čas a zkušenosti - Anička Černá (KPZ Mezi domy), Marcela Týfová (KPZ Pikovice), Petra Váchová (KPZ Třináctka).
Děkujeme! První schůzka skupiny se bude konat 18. 3.
- [Na webu KPZkoALICE](#) najdete jednoduchý **kalendář setkání KPZkoALICE do konce roku [zde](#)**. Budeme do něj postupně dávat všechna setkání na národní i mezinárodní úrovni, online i offline.

- Ve spolupráci s URGENCI a dalšími evropskými partnery připravujeme na jaro sérii webinářů pro aktéry KPZ. Informace o webinářích budeme dávat do akcí na kpzinfo.cz, šířit ve facebookové skupině KPZkoALICE, KPZky.
 - 22. dubna - **Sharing responsibilities, keep members, engaging members**
 - květen - **How to support farmer (for consumers)**
 - červen - **Networks**
- [Na webu KPZkoALICE](#) jsme zřídili **možnost zapsat se do databáze kontaktů KPZkoALICE**, pro zasílání informací z aktuálního dění a pozvánky na setkání přímo na email >>> zapsání prostřednictvím formuláře [ZDE](#).

Hlavními hosty setkání byla Anička Černá (KPZ Mezi domy) a Tomáš Uhnák (KPZ Smetanka). Anička a Tomáš jsou spoluzakladatelé a členové koordinačního týmu dvou pražských KPZ. Přestože obě komunity jsou odběratelského typu, Tomáš s Aničkou ukázali, jak pestrý je ekosystém KPZ, kde, co skupina, to originál.

Tomáš Uhnák - spoluzakladatel a koordinátor KPZ Smetanka

Tomáš Uhnák patří mezi hybatele potravinové suverenity a místních potravinových iniciativ u nás. Jednu z nich sám založil a také vede – KPZ Smetanka. Šíře témat, kterými se Tomáš zabývá tím ale vůbec nekončí. Nejen v [asociaci AMPI](#) se Tomáš věnuje tématu Food policy, [advokační práci](#) a v současné době ho zajímá třeba i městské zemědělství a to, jak zapojit místní zemědělce a kvalitní potraviny do veřejného stravování. V loňském roce Tomáš rozhybal zájem o psychický stav zemědělců v článkách [Zemědělci v depresi](#) a [Zemědělci se nám hroutí](#). A všechna tato témata navíc Tomáš propojuje s uměním.

KPZ Smetanka vznikla v roce 2016, kdy Apolena Rychlíková oslovila své přátelé, že chce založit KPZ a pozvala Tomáše, aby je uvedl do tématu. První členové KPZ se začali rekrutovat z Komunitní zahrady Smetanka nedaleko Hl. nádraží. Skupina začala splupracovat a odebírat zeleninu ze Dvora Vyšíněk (paní Karafiátová). Zahrada bohužel byla pak zrušena a došlo ke změně výdejního místa (Zahrada Krymská) a i ke spolupráce s novými zemědělci - Zuzka a Vojta Králíčkoví. Neznali vůbec koncept KPZ, ale oslovila je jedna z členek na trzích na Náplavce a KPZ Smetanka s nimi teď spolupracuje již asi čtvrtou sezónu. Ze spolupráce se vytvořil vztah hraničící až s přátelstvím... **Chcete si poslechnout i zbytek příběhu? Koukněte se na záznam ze setkání [zde](#).**

Odkazy

- <https://www.adresarfarmaru.cz/135626-kpz-smetanka>
- Králíčková biozelenina <http://www.kralickovabiozelenina.cz/o-nas>
- [Pole žin](#) - 2020 - ve filmu účinkují členové KPZ Smetanka a jejich zemědělci Králíčkoví
- [Nedej se: pečuj o svého zemědělce](#). Ve videu se objeví KPZ Smetanka ještě ve svých začátcích na zahradě Smetanka, kdy KPZ spolupracovala se statkem Dvůr Vyšíněk, paní Karafiátovou
- [Úvod do metabolity spolupráce](#), 2020.

Anička Černá - spoluzakladatelka a členka koordinátorského týmu KPZ Mezi domy

Když se Anička asi před deseti lety přestěhovala do Prahy, nikoho tu neznala a postupně si musela kolem sebe budovat úplně nové zázemí spřízněných lidí. Pomohly jí v tom komunity, ať ty, co již existovaly, nebo ty, které sama spoluzaložila. Asi 5 let koordinovala Komunitní zahradu Mezi Domy, kterou založila Kokoza. Aktivity na zahradě Anička pak rozvinula i do KPZ, protože možnost získávání potravin ze zahrady bylo omezené. A tak v roce 2017 vznikla KPZ Mezi domy. KPZ Mezi domy spolupracuje se Svobodným statkem na soutoku, od kterého odebírají zeleninu. Skupina ale postupně začala spolupracovat s dalšími zemědělci - Rosenbaumlovi (Farma Lukava), Vojta Veselý (Biostatek Valeč), Anička a Alex Page (Buvolí farma Ohař) a další. Chcete si poslechnout i zbytek příběhu?... **Chcete si poslechnout i zbytek příběhu? Koukněte se na záznam ze setkání [zde](#).**

Odkazy:

- <https://www.adresarfarmaru.cz/135643-kpz-mezi-domy>
- Mezi Domy - komunitní centrum <http://mezi-domy.cz/spoluprace/>
- Sousedská klubovna Jižní město <https://www.facebook.com/sousedskaklubovnaJM/>
- Rozšířená rodina <https://rozsiarenarodina.cz/>
- Kokoza <https://kokoza.cz/napsali-o-nas>
- Svobodný statek na soutoku <https://www.svobodny-statek.cz/bio-dynamicke-zemedelstvi>
- Buvolí farma Ohař <http://www.buvolifarmaohar.cz/>
- Biostatek Valeč <http://www.biostatek.cz/>
- Farma Lukava <https://www.lukava.net/>

Další témata, která se objevila během setkání v části sdílení:

Farmářská škola <https://www.farmarskaskola.cz/>

Může farmářská škola přispět k řešení problému nedostatku pracovní síly na farmách, protože farma díky farmářské škole získá stážisty?

Zkušenosti Farmy Lukava: obtížně se řeší právní záležitosti týkající se formy zaměstnání stážistů na farmách v české legislativě.

Stážista představuje pro farmu nějakou ruku navíc, zároveň to ale není plnohodnotná pracovní síla, protože je to člověk, který teprve získává zkušenosti. Ze zkušenosti jiných farem Orchardhill farm: tři stážisti vydají za jednoho zaměstnance. Zároveň to farmu stojí hodně času, energie, pozornosti a je to závazek se stážistům opravdu věnovat a ochotu předávat jim zkušenosti. Pro farmu to ale může být způsob, jak rozložit více síly a hledat rovnováhu.

Solidarita v praxi - Jak se to řeší, když se opravdu neurodí? Jsou to ochotní členové přijmout?

Stává se, že zemědělci berou tuhle situaci jako vlastní selhání a těžko přijímají solidaritu od podílníků, přestože ti jsou ochotní být solidární. Situaci nízké úrody zažila před lety

Ekofarma Šelongovi v době, kdy neměli ještě závlahy. Nově začínající skupina zažila svou první sezónu, kdy se toho skutečně urodilo málo. Podílníci to ale přijali, nikdo nechtěl vrátit peníze a skupina pokračovala i v další sezóně. Šelongovi ale i tak zažívali velmi nepříjemné pocity.

Některé příklady ukazují, že v případě neúrody nebo nízké pestrosti, zemědělec obohatí podíl o produkty z jiné bio farmy. Může to být i forma vzájemná spolupráce, která možná časem s postupující klimatickou změnou bude nutností. Už teď se ukazuje, že je obtížné vypěstovat některé druhy zeleniny a každá lokalita je specifická.

To, co pomáhá jako prevence, je dostatečné a upřímné informování podílníků během sezóny o tom, co se děje na poli např. formou Newsletteru - Zpráv z pole. Podílníci nedostanou "špatné" zprávy jako ránu z čistého nebe, dokáží se na ní připravit, pochopit příčiny a tak jí i spíše přijmout.

Cenotvorba v KPZ

KPZ není jen cesta odbytu, ale především spolupráce a vytváření vztahu. Propojení komunity, jednotlivce s konkrétním místem a zemědělcem. Cenotvorba je velké téma. Stává se, že komunity nebo i podílníci ceny podílů v různých KPZ srovnávají, ale to lze těžko. Cena podílu by měla odrážet situaci farmy/zahrady, zahrnovat náklady na hospodaření a také i zajištění důstojné mzdy a potřeb zemědělce. Jak tvořit solidární cenu? Téma by si zasloužilo samostatné setkání.

Změna zemědělce

Jak dobře komunikovat změny v KPZ? Například, když se rozhodne komunita, že chce změnit zemědělce? Z řady příkladů vyplývá, že je to velmi citlivé téma, které ne vždy v komunitě dokáží dobře uchopit. Zemědělec se například nedozví, proč od něj komunita odešla. Mohlo by to být námět na nějaké další setkání!

Akutní téma - Farma Lukava: Jak se napojit na nové komunity?

Farma Lukava loni začala v první sezóně pěstovat zeleninu pro KPZ. V tetovací sezóně měla 35 podílníků. Postupně chce jejich počet navyšovat až na trojnásobek. Zatím veškerou koordinaci podílníků, komunikaci s nimi, výdejní místo... zajišťovala farma - Jana Rosebaumová. Pro farmu je to ale velmi zatěžující. Farma by ráda navázala spolupráci se skupinou KPZ, která by měla svého koordinátora a ten by mohl převzít část koordinační práce, péči o výdejní místo... Jana v tuto chvíli ovšem řeší, jak na Liberecku takové skupiny najít/vytvořit. Nemají kapacitu učit nové lidi, jak si vytvořit skupiny a jak je řídit.

Spolupráce mezi komunitami KPZ

V Praze se za poslední léta podařilo rozvinout spolupráci mezi skupinami KPZ na úrovni řešení společných objednávek, doporučení zemědělců a jejich propojení na další skupiny... Tato spolupráce by se mohla rozvíjet a zefektivnit. Mohla by v tom hrát roli i [Výdejna chutí](#), která organizuje v současné době solidární dovozy citrusů od řeckých farmářů? To může být tématem některého z příštích setkání KPZkoALICE.

Tipy z diskuse:

- Velké zkušenosti má Svobodný statek, protože jejich systém je postaven na spolupráci s odběratelskými skupinami KPZ, které mají koordinátora.
- **Mít na svém webu jasně popsáno, jak spolupráce farmy se skupinou vypadá** a nabídnout za spolupráci odměnu ve formě zeleninového podílu nebo jeho části
Inspirace viz <https://www.svobodny-statek.cz/bio-dynamicke-zemedelstvi/kpz>
- **Udělat si řešerši zájmových skupin na Liberecku**, kde se setkávají lidé z cílové skupiny. Nejčastěji ženy ve středním věku, malé děti, zájem o zdravé stravování a udržitelnost. Mohou to být komunitní zahrady (<https://www.mapko.cz>), kde jsou lidé nastavení už na téma samozásobitelství, pěstování... Koordinátor zahrady se může stát koordinátorem KPZ. Mohou to být ale různé zajímavé multifunkční prostory, kde bují komunitní činnost např. <https://www.zauhlovacka.cz/>
- **Uspořádat informační schůzku pro potenciální koordinátory** - v současné době online. AMPI může podpořit třeba tím, že poskytne platformu - ZOOM pro realizaci schůzky a pomůže technicky s organizací. Někdo z koordinátorů KPZ může být přítomný na schůzce a sdílet své vlastní a autentické zkušenosti. - **Nebát se oslovit přes KPZkoALICI.**
- **Pokud se najde zájemce, nasměřovat ho do skupiny [KPZ nováčci 2021](#)**, která je podpůrnou skupinou pro lidi, kteří chtějí založit KPZ ať už jako koordinátoři nebo zemědělci. Bude sloužit pro sdílení zkušeností, know-how a vzájemnou podporu. Zároveň lze **požádat zase přes skupinu KPZkoALICE** třeba nějakého zkušeného koordinátora o setkání se novým koordinátorem. (Např. Tomáš Uhnák nabízel svou pomoc).
- Městské části a obce mohou poskytnout nějakou podporu vzniku komunity. Třeba tím, že poskytnou výdejní místo, ale mohou mít i nějaké programy, které podporují komunitní činnost.

Výzva:

- Vítáme články a příběhy z KPZ i farem. Můžeme je využít na blogu AMPI, kpzinfo.cz i pro jiná média. Právě reálné a autentické příběhy pomohou šířit myšlenku komunitou podporované zemědělství a mohou být inspirací dalším KPZ. Chcete-li svůj příběh napsat nebo jiným způsobem zachytit (video, fotopříběh...), ozvěte se Šárce Krčilkové - sarkak@asociaceampi.cz
- Máte nějaké aktuální téma, které potřebujete vyřešit a sami už si s ním nevíte rady? V rámci každého setkání můžeme nechat prostor jednomu takovému tématu a hledat řešení společně. V případě zájmu se ozvěte na kpzkoalice@asociaceampi.cz.

Webinář pořádala asociace AMPI www.asociaceampi.cz. Akce je finančně podpořena Hl. m. Praha v rámci projektu "KPZ pro Prahu" a Evropskou unií v rámci Erasmus+ projektu "Food&More – Consumer education for food citizens". Sdělení nereprezentují názory donorů a donoři neodpovídají za použití informací, jež jsou obsahem výstupů.

Erasmus+